

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Β3 Δ/νση Οικ. Σχέσεων
με Χώρες Β. Αφρικής,
Μ. Ανατολής και Κόλπου

Σεπτέμβριος 2016

**ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ – ΟΜΑΝ**

Βασικοί οικονομικοί δείκτες Ομάν:

ΑΕΠ (2015)	82 δισ. \$
Ρυθμός Αύξησης ΑΕΠ (2015)	3,4 %
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (2014)	19.963 \$
Ανεργία (2015)	15%
Πληθωρισμός (2014)	1 %
Δημόσιο Χρέος (ως % επί του Α.Ε.Π. το 2014)	8,1% του Α.Ε.Π.
Εξαγωγές	53,2 δισ. \$
Εξαγόμενα Προϊόντα	Πετρέλαιο, νωπά ψάρια, μέταλλα και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.
Εξαγωγικοί Εταίροι	Κίνα 31,8%, Ιαπωνία 12,9%, ΗΑΕ 10,4%, Νότιος Κορέα 10%, Ταϊλάνδη 4,4%, Σιγκαπούρη 4,4%
Εισαγωγές	13 δισ. \$
Εισαγόμενα Προϊόντα	Μηχανήματα, μηχανολογικός εξοπλισμός, υλικά μεταφορών, βιομηχανικά προϊόντα, τρόφιμα, ζώντα ζώα, λιπαντικά και έλαια
Εισαγωγικοί Εταίροι	ΗΑΕ 24,1%, Ιαπωνία 12,5%, Ινδία 8,5%, Κίνα 6,3% και ΗΠΑ 6,1%

I. Γενική οικονομική κατάσταση και εξελίξεις.

Η οικονομία του Ομάν παρουσίασε τα δύο προηγούμενα έτη, 2014 και 2015, ικανοποιητική ανάπτυξη, της τάξης του 3,5% περίπου, γεγονός στο οποίο συνέβαλε και το ότι η πολιτική κατάσταση στη χώρα παραμένει σταθερή, παρά τις αναταράξεις και το κλίμα αβεβαιότητας και αστάθειας που επικρατεί σε αρκετές γειτονικές χώρες με αποκορύφωμα την έκρυθμη κατάσταση στη γειτονική Υεμένη και τη στρατιωτική επέμβαση της Σαουδικής Αραβίας.

Πρωτεύοντα ρόλο διαδραματίζει, όπως και στις υπόλοιπες οικονομίες των χωρών του Κόλπου η παραγωγή και εξαγωγή πετρελαίου.

Ωστόσο, λόγω της σταδιακής μείωσης των αποθεμάτων πετρελαίου, η κυβέρνηση εφαρμόζει στρατηγική και αναπτυξιακά προγράμματα που αποσκοπούν στην διαφοροποίηση και απεξάρτηση της οικονομίας από το πετρέλαιο, αποδίδοντας έμφαση και στον τομέα του φυσικού αερίου, του τουρισμού και των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.). Απώτερος στόχος είναι η μείωση συμμετοχής του πετρελαϊκού τομέα έως και κατά 9% στο Α.Ε.Π. της χώρας, έως το 2020, αυξάνοντας παράλληλα τις θέσεις εργασίας για τους ημεδαπούς με σκοπό την καταπολέμηση, της υψηλής ανεργίας.

Ενδεικτικό της συμβολής των υδρογονανθράκων στην οικονομία της χώρας είναι ότι οι εξαγωγές τους (κυρίως πετρελαίου και δευτερευόντως φυσικού αερίου) αντιπροσωπεύουν, στην παρούσα φάση, το 80% των δημοσίων εσόδων. Εκτιμάται ωστόσο, ότι τα αποθέματα πετρελαίου θα εξαντληθούν τα επόμενα 16 χρόνια, γεγονός που καθιστά επιτακτική και επιβεβλημένη τη διαφοροποίηση της οικονομίας, όπως προαναφέρθηκε.

Υπογραμμίζεται επίσης, ότι πέραν της έμφασης που αποδίδεται στη βιομηχανική ανάπτυξη σημαντικός ρόλος αποδίδεται και στον τομέα του τουρισμού, του οποίου η συμβολή στην οικονομία της χώρας αυξήθηκε κατά 2,4%, ενώ παράλληλα αυξήθηκε και ο αριθμός των τουριστικών καταλυμάτων, από 248 σε 258, τα τελευταία δύο έτη. Η περαιτέρω ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας και η κατά μέσον όρο αναμενόμενη ετήσια αύξηση 6% - 8% των αφίξεων τουριστών έως το 2017, αποτέλεσαν τα δύο σημαντικά μηνύματα διάσκεψης που είχε διοργανωθεί στην πρωτεύουσα Μασκάτ, το Νοέμβριο 2013, γεγονός που καταδεικνύει ότι η χώρα εξελίσσεται σε ελκυστικό τουριστικό προορισμό.

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με εκτιμήσεις σε Έκθεση των επενδυτικών οίκων "Standard & Poor's"

και "Moody's", αναμένεται σταθεροποίηση των ρυθμών αύξησης του Α.Ε.Π., περίξ του 3,6%, έως και το 2017, τόσο λόγω της κατασκευής των μεγάλων έργων υποδομών, που αναφέρονται παρακάτω, όσο και λόγω της κοινωνικής πολιτικής που προωθεί η κυβέρνηση, μέσω τόνωσης την εσωτερικής ζήτησης και κατανάλωσης. Η διατήρηση ικανοποιητικών αναπτυξιακών ρυθμών είναι ιδιαίτερης κοινωνικής και πολιτικής σημασίας, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν ενδεχόμενοι εσωτερικοί κοινωνικοί «κραδασμοί» από τα γεγονότα της «Αραβικής Άνοιξης» και την αβεβαιότητα που δημιουργεί η έκρυθμη κατάσταση που επικρατεί σε γειτονικές προς το Σουλτανάτο χώρες, όπως η Συρία και η Υεμένη.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι ότι στην ίδια Έκθεση επισημαίνεται ότι παρόλο που το Σουλτανάτο του Ομάν ανήκει στους αδύναμους κρίκους σε περίπτωση κρίσης, είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που δημιουργούνται από την κατακόρυφη πτώση των τιμών του πετρελαίου, διότι προβλέπεται ισχυρή ζήτηση σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη προσφυγής σε εξωτερικό δανεισμό για τη χρηματοδότηση ελλειμμάτων, δεδομένου του ιδιαίτερα χαμηλού επιπέδου στο οποίο βρίσκεται αυτή τη στιγμή το δημόσιο χρέος. Η κυβέρνηση, συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι θα χρηματοδοτήσει το όποιο έλλειμμα του προϋπολογισμού μέσω της έκδοσης μακροπρόθεσμων ισλαμικών ομολόγων και άλλων μηχανισμών, ενεργοποιώντας την εγχώρια αγορά κεφαλαίου.

Με σκοπό την προώθηση και διευκόλυνση της διαφοροποίησης της οικονομίας και την ενθάρρυνση της συμβολής του ιδιωτικού τομέα, υλοποιείται σημαντικός αριθμός έργων ανάπτυξης των υποδομών, όπως η κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου διασύνδεσης μεγάλων αστικών κέντρων, η κατασκευή νέου, διεθνών προδιαγραφών αυτοκινητοδρόμου, ο εκσυγχρονισμός του λιμένος στην πόλη Duqm, η ανάπτυξη του τομέα των ιχθυοκαλλιεργειών στην ίδια πόλη, καθώς και πρόγραμμα διαχείρισης υδατίνων πόρων.

Στη χώρα προωθούνται συνολικά έργα υποδομής προϋπολογισμού 56 δισ. Ευρώ περίπου, με χρονικό ορίζοντα έως το 2017, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το μεγαλεπήβολο έργο κατασκευής του οδικού άξονα "Al Batinah Expressway". Ο άξονας προωθείται μέσω 11 διαφορετικών πακέτων εργολαβιών (τα έξι έχουν ήδη ανατεθεί και σήμερα είναι σε εξέλιξη οι διαγωνισμοί για τα πακέτα 7 και 10), είναι συνολικού κόστους 2,6 δισ. ευρώ και μήκους 256 χιλιομέτρων. Όταν ολοκληρωθεί θα συνδέει την πρωτεύουσα του Ομάν, Muskat, με το λιμάνι Sohar και τη βιομηχανική περιοχή κοντά στα σύνορα με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Σε ότι αφορά στο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης του οδικού δικτύου της χώρας, το Δεκέμβριο του 2014 εγκρίθηκαν επίσης έργα προϋπολογισμού 702 εκατ. δολ. ΗΠΑ, που αφορούν κυρίως στην κατασκευή του διπλού οδικού άξονα, Adam-Thumrait και Barka-Nakhal, η κατασκευή τμήματος του οποίου ανατέθηκε στην εταιρεία "Consolidated Contractors Company" (CCC), η έδρα της οποίας βρίσκεται στην Αθήνα.

Υπογραμμίζεται, ότι από το 1996 και μετά όλα τα προγράμματα ανάπτυξης που εφαρμόζει η κυβέρνηση βρίσκονται σε απόλυτη σύμπλευση με το επενομαζόμενο "Όραμα 2020", το οποίο αποτελεί το στρατηγικού χαρακτήρα οικονομικό και αναπτυξιακό πρόγραμμα που αποσκοπεί στην μακροπρόθεσμη διαφοροποίηση και απεξάρτηση της οικονομίας από τους υδρογονάνθρακες με παράλληλη ενίσχυση των ιδιωτικοποιήσεων και των επενδύσεων σε διαφορετικούς τομείς της οικονομίας. Στόχος του προγράμματος είναι έως το 2020 η αύξηση του Α.Ε.Π., να καλύπτεται έως και σε ποσοστό 81% από κλάδους έτερους του πετρελαίου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης, ότι υπερδιπλασιάστηκαν οι πόροι που προβλέπονται για την παιδεία, αντιπροσωπεύοντας πάνω από το 20% των δημοσίων δαπανών, υλοποιώντας τη διακηρυγμένη πολιτική επένδυσης στους ανθρώπινους πόρους της χώρας.

Εντούτοις, τα σχετικά υψηλά ποσοστά ανεργίας (15% περίπου), αποτέλεσαν βασική πηγή ανησυχίας για την κυβέρνηση. Αξιοσημείωτο είναι, ότι το 60% του συνόλου των απασχολούμενων στη χώρα είναι αλλοδαποί, σύμφωνα με στοιχεία του 2007. Παρά τις συστηματικές προσπάθειες περαιτέρω ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα και τη παροχή κινήτρων για προσλήψεις περισσότερων ημεδαπών υπηκόων ή και δημιουργίας νέων επιχειρήσεων ώστε να απορροφηθούν περισσότεροι άνεργοι, τα αποτελέσματα καταπολέμησης της ανεργίας δεν είναι ενθαρρυντικά και δεν αποδίδουν τα επιδιωκόμενα από τη κυβέρνηση αποτελέσματα. Στη προσπάθεια καταπολέμησης της ανεργίας η κυβέρνηση προχώρησε στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στο δημόσιο, ανοίγοντας 44.000 νέες θέσεις εργασίας το 2011 σε διάφορες υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, όπως στα σώματα ασφαλείας και στις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας.

II. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΟΜΑΝ.

α) Διμερές εμπόριο.

Διμερές Εμπόριο Ελλάδος – Ομάν (σε Ευρώ)

	2012	2013	2014	2015	Μεταβολή 14/15
Εξαγωγές Ελλάδος	5.365.727	29.191.697	7.343.743	9.797.694	33,4%
Εισαγωγές Ελλάδος	2.833.650	92.308.616	1.611.149	3.327.904	106,55%
Αξία Εμπορίου	8.199.377	121.500.318	8.954.892	13.125.598	46,6%
Εμπορικό Ισοζύγιο	2.532.077	-63.116.919	5.732.594	6.469.790	12,85%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Οι διμερείς εμπορικές σχέσεις Ελλάδας- Ομάν βρίσκονται σε πολύ χαμηλό επίπεδο.

Μετά από την εξαίρεση της εκτίναξης του διμερούς μας εμπορίου με το Ομάν το 2013, τόσο ως προς το σκέλος των εξαγωγών (444%), όσο και –κυρίως– στο σκέλος των εισαγωγών (3.157%), η οποία όμως αποδίδεται αποκλειστικά στην τεράστια αύξηση του διμερούς εμπορίου πετρελαιοειδών (εισαγωγή αργού πετρελαίου και εξαγωγή βενζίνης), το 2014 το διμερές μας εμπόριο επανήλθε στα συνήθη χαμηλά επίπεδα, σημειώνοντας πτώση των εξαγωγών κατά 75%, των εισαγωγών άνω του 98% και του συνολικού όγκου εμπορίου κατά 93% περίπου.

Εντούτοις, το 2015 σημειώθηκε πολύ μικρή ανάκαμψη, δεδομένου ότι οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 33,4%, οι εισαγωγές κατά 106,55% και η συνολική αξία του διμερούς εμπορίου κατά 46,6%. Σε κάθε περίπτωση υπογραμμίζεται η χαμηλότατη θέση του Ομάν στο σύνολο του εξαγωγικού μας εμπορίου, αφού το 2015 κατέλαβε την 87^η στη συνολική κατάταξη των εξαγωγικών μας αγορών, αποσπώντας ποσοστό μόλις 0,04% επί του συνόλου της αξίας των εξαγωγών μας.

Στο σκέλος των **εξαγωγών μας**, κυριότερο προϊόν το παρελθόν έτος (**2015**) ήταν συσκευές πυρόσβεσης, αξίας 2 εκατ. Ευρώ περίπου, αντιπροσωπεύοντας έτσι το 20% του συνόλου των εξαγωγών μας. Άλλα σημαντικά εξαγόμενα προϊόντα ήταν συνθετικά υφάσματα, σωλήνες, επεξεργασμένες ντομάτες, συσκευές μέτρησης, συσκευές τηλεπικοινωνιών κ.ά.

Τα κυριότερα **εισαγόμενα** προϊόντα το **2015** ήταν τα φαρμακευτικά προϊόντα (1.749.287 Ευρώ), αντιπροσωπεύοντας το 52,5% περίπου του συνόλου των εισαγωγών μας και τα ψάρια και μαλάκια (1.225.604 Ευρώ), το 37% της συνολικής αξίας των εισαγωγών μας. Μικρότερα ποσοστά αποσπών οι πλαστικές ύλες και τα προϊόντα αργιλίου.

β) Διμερείς επενδυτικές σχέσεις.

Ως προς την οικονομική μας παρουσία στο Ομάν, αξίζει να σημειωθεί ότι το 2006, κοινοπραξία της τεχνικής εταιρείας ΑΚΤΩΡ με την τουρκική κατασκευαστική εταιρεία ΕΝΚΑ, είχε αναλάβει την πρώτη φάση του έργου κατασκευής της BLUE CITY (παραθεριστικό θέρετρο), ύψους 1,9 δισ.

γ) Εμπορικές – Επιχειρηματικές Προοπτικές.

Υφίστανται δυνατότητες περαιτέρω συνεργασίας στους τομείς: α) του εμπορίου, αν ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι η εγχώρια αγορά παρά το μικρό μέγεθός της έχει καθαρά δυτικές καταναλωτικές συνήθειες και διαθέτει αξιόλογη αγοραστική δύναμη και β) του τουρισμού.

Το Ομάν έχει εκφράσει ενδιαφέρον για ενίσχυση εμπορικών και οικονομικών διμερών σχέσεων καθώς και για παροχή ελληνικής τεχνογνωσίας κυρίως στους τομείς αλιείας, τουρισμού και ναυτιλιακών μεταφορών.